

סוכה דף מג

קושי על זה שלא נוטלים לולב כששבת חל בשאר ימי סוכה (ולא היום הראשון): אמאי? טלטול בעלמא הוא, ולידחי שבת!
תירוץ: אמר רבה: גזרה שמא יטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר, והיינו טעמא דמגילה.

קושי על התירוץ: אי הכי, יום ראשון נמי!
תירוץ: ראשון, הא תקינו ליה רבנן בביתו.
דחיית התירוץ: התיינח אחר תקנה, קודם תקנה מאי איכא למימר?
תירוץ 2: אלא: ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין - לא גזרו בהו רבנן, הנך דליתנהו מן התורה בגבולין - גזרו בהו רבנן.
קושי: אי הכי, האידנא נמי!
תירוץ: אגן לא ידעינן בקיבועא דירחא.
קושי: אינהו דידיעי בקיבועא דירחא - לידחו!
תירוץ: אין הכי נמי;

חיזוק לתירוץ: דתנן חדא: **ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת כל העם מוליכין את לולביהן להר הבית**, ותנן אידיך: **לביית הכנסת**. שמע מינה: כאן - בזמן שבית המקדש קיים, כאן - בזמן שאין בית המקדש קיים, שמע מינה.

שאלה: דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן?
תשובה: דתניא: (ויקרא כ"ג)

ויקרא פרק כג פסוק מ
 ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים:

שתיא לקיחה ביד כל אחד ואחד	ולקחתם
משלכם, להוציא את השאול ואת הגזול	לכם
ואפילו בשבת	כיום
אפילו בגבולין	ראשון
מלמד שאינו דוחה אלא יום טוב הראשון בלבד	הראשון

קושי על הברייתא: אמר מר: **כיום ואפילו בשבת**. מכדי, טלטול בעלמא הוא, איצטריך קרא למישרי טלטול!

תירוץ: אמר רבא; לא נצרכא אלא למכשירי לולב, ואלביא דהאי תנא. דתניא: **לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת, דברי רבי אליעזר**.
דיון במחלוקת בעניין מכשירי לולב:

ר' אליעזר – מכשירי לולב דוחים שבת	חכמים – מכשירי לולב אינם דוחים שבת	
ואפילו בשבת	ביום ולא בלילה	כיום
ביום ולא בלילה (ימים ולא לילות)	דחיית הוכחת ר' אליעזר: אי מהתם - הוה אמינא: לילף ימים ימים מסוכה, מה להלן ימים ואפילו לילות - אף כאן נמי ימים ואפילו לילות	ושנתחם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים

שאלה על חכמים: וסוכה גופה מנלן (שזה ימים ולילות)?

תשובה: דתנו רבנן: (ויקרא כג) **כסכות תסכו שבעת ימים - ימים ואפילו לילות**.

אתה אומר ימים ואפילו לילות, או אינו אלא ימים ולא לילות?

ודין הוא: נאמר כאן ימים ונאמר בלולב ימים, מה להלן ימים ולא לילות - אף כאן ימים ולא לילות. או כלך לדרך זו: נאמר כאן ימים ונאמר במלואים ימים, מה להלן ימים ואפילו לילות - אף כאן ימים ואפילו לילות? נראה למי דומה: דנין דבר שמצותו כל היום מדבר שמצותו כל היום, ואל יוכיח דבר שמצותו שעה אחת. או כלך לדרך זו: דנין דבר שמצותו לדורות מדבר שמצותו לדורות, ואל יוכיחו מלואים שאין נוהגין לדורות. תלמוד לומר: **תסכו תסכו** לגזרה שוה. נאמר כאן **תסכו** ונאמר במלואים (ויקרא ח) **תסכו**, מה להלן ימים ואפילו לילות - אף כאן ימים ואפילו לילות.

ויקרא פרק ח פסוק לה

וּפְתַח אֶהָל מוֹעֵד תִּשְׁבוּ יוֹמָם וְלַיְלָה שְׁבַע יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ הַיּוֹם וְלֹא תִמְוֹתוּ כִּי כֹן צִוִּיתִי:

ערבה שבעה כיצד.

שאלה: ערבה בשביעי מאי טעמא דחיא שבת?

תשובה: אמר רבי יוחנן: כדי לפרסמה שהיא מן התורה.

קושי: אי הכי, לולב נמי לידחי כדי לפרסמו שהוא מן התורה!

תירוץ: לולב גזרה משום דרבה.

קושי: אי הכי, ערבה נמי נגזור!

תירוץ: ערבה שלוחי בית דין מייתי לה, לולב לכל מסור.

קושי: אי הכי, כל יומא נמי לידחי!

תירוץ: אתי לפקפוקי בלולב.

קושי: ולידחי ביום טוב ראשון!

תירוץ: לא מוכחא מלתא, אמרי: לולב הוא דקא דחי.

קושי: ולידחי בחד מהנד?

תירוץ: כיון דקא מפקת לה מראשון - אוקמה אשביעי.

עוד קושי: אי הכי, האינדא נמי לידחי!

תירוץ: אגן לא ידעינן בקיבועא דירחא.

קושי: אינהו דידעו בקיבועא דירחא, לידחי!

תירוץ 1: כי אתא בר הדיא אמר: לא איקלע (לא יחול היום הז' בשבת)

דעה שחולקת על התירוץ: כי אתא רבין וכל נחותי אמרי:

איקלע, ולא דחי.

תירוץ 2: אמר רב יוסף: מאן לימא לן דערבה בנטילה, דלמא בזקיפה?

קושי 1: איתיביה אביי: **לולב וערבה ששה ושבעה**. מאי לאו -

כלולב, מה לולב בנטילה, אף ערבה בנטילה!

תירוץ: מידי אריא? - הא - כדאיתיה, והא - כדאיתיה.

קושי 2: איתיביה אביי: **בכל יום מקיפין את המזבח פעם**

אחת, ואותו היום שבע פעמים. מאי לאו - בערבה!

תירוץ: לא, בלולב.

קושי: והא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: בערבה!

תירוץ: אמר ליה: הוא אמר לך בערבה ואנא אמינא בלולב.

קושי 3: איתיביה: **לולב דוחה את השבת בתחלתו, וערבה בסופו.**

פעם אחת חל שביעי של ערבה להיות בשבת, והביאו מרביות של

ערבה מערב שבת, והניחום בעזרה, והכירו בהן בייתוסין ונטלום

וככשום תחת אבנים. למחר הכירו בהן עמי הארץ, ושמטום מתחת

האבנים, והביאום הכהנים וזקפום בצידי המזבח. לפי שאין בייתוסין

מודים שחיבוט ערבה דוחה את השבת. אלמא בנטילה היא! תיובתא.

החזרת הקושי: ואלא נדחו!

תירוץ: כיון דאגן לא דחינן - אינהו נמי לא דחו.

ערבה	לולב
דוחה שבת רק ביום השביעי	דוחה שבת רק ביום הראשון
מותר ביום השביעי כדי לפרסם שמצות ערבה מהתורה (נגד הבייתוסים)	מותר ביום הראשון כי זה היום היחיד שהוא מדאורייתא
אין גזירה דרבה כי המצווה רק בבית המקדש ושלוחי בית דין מביאים את הערבות לפני שבת ולא מוטל על הציבור	יש גזירה דרבה כי המצווה מוטלת על כל הציבור
דוחה שבת רק ביום אחד כדי שלא יזלזלו בלולב	
לא ביום הראשון כלולב כדי שיהיה היכר	
לא בשאר הימים כי היום השביעי הוא יום שמובדל משאר הימים (כמו היום הראשון)	
לא נדחה בימינו כי אנו לא בקיאים בקביעת דירחא	
בימינו שבקיאים בקביעת דירחא עדיין לא נוטלים כי:	בימינו שבקיאים בקביעת דירחא יש ליטול
1. אף פעם לא יחול היום הז' בשבת	
2. בימינו אנו נוטלים והמצווה היא לזקוף - להעמיד הערבות בצידי המזבח	